

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok
ellenőrzéséről

15214

2016

Állami Számvevőszék

Iktatószám: V-0817-143/2015.

Témasorszám: 22

Vizsgálat-azonosító szám: V0724

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Pulay Gyula

felügyeleti vezető

Az ellenőrzést vezette és az ellenőrzés végrehajtásáért felelős:

Görgényi Gábor

ellenőrzésvezető

Az összefoglaló jelentést készítette:

Görgényi Gábor

ellenőrzésvezető

A számvevői munkaanyagok feldolgozásában és a jelentéstervezet összeállításában közreműködött:

Kriston-Vizi János

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Dombóvári Nóra

számvevő tanácsos

Gácsér József Ferenc

számvevő tanácsos

Kriston-Vizi János

számvevő tanácsos

Solymár Ágnes

számvevő főtanácsos

Somlai Gábor

számvevő tanácsos

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	7
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK	10
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	13
1. Az OTKA stratégiai és a kormányzati stratégiai dokumentumok, valamint a támogatási célok összhangja	13
2. A támogatások felhasználása és az elért kutatási eredmények nyomon követése, mérése, értékelése, valamint annak figyelembe vétele a stratégiai tervezés során	14
3. Az OTKA előirányzatainak tervezése, felhasználása és az arról történő beszámolás szabályszerűsége	16
4. A pályáztatási rendszerbe épített kontrollok működése és a támogatások felhasználásának szabályszerűsége	20
4.1. Az OTKA pályázatok lebonyolításának belső szabályai	20
4.2. A pályázatkezelési folyamat kontrolljainak működése	22
4.3. Az összeférhetlenségi, közzétételi és nyilvántartási kötelezettségek teljesítése	24
5. A szervezeti átalakítások szabályszerűsége	25

MELLÉKLETEK

1. Az OTKA stratégiáiban szereplő támogatási típusok
2. A kötelezettségvállalási arányok törvényi előírása és tényleges alakulása a 2011-2014. években
3. Az MTA és NKFIH észrevétele

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht. ₁	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (hatálytalan: 2012. január 1-jétől)
Áht. ₂	az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény
MTA tv.	a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény
OTKA tv.	az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény (hatálytalan: 2015. január 1-jétől)
Tkfi tv.	a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény

Rendeletek

Áhsz. ₁	249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól (hatálytalan: 2014. január 1-jétől)
Áhsz. ₂	4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet az államháztartás számviteléről (hatályos 2014. január 1-jétől)
Ámr.	292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről (hatálytalan: 2012. január 1-jétől)
Ávr.	368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
146/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet	146/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet a kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs projektek közfinanszírozású támogatásáról (hatálytalan: 2015. január 1-jétől)

Szórövidítések

ÁSZ	Állami Számvevőszék
EPR	Elektronikus Pályázati Rendszer
ESF	European Science Foundation/Európai Tudományos Alap
KFI stratégia	Befektetés a jövőbe Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia (2013-2020); A Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia (2013-2020) elfogadásáról szóló 1414/2013. (VII. 4.) Korm. határozat 1. melléklete
Kollégiumi ügyrendek	Tudományterületi Kollégiumok ügyrendje (hatályos: 2011. október 5-től, 2013-tól és 2014. október 15-től)
MTA gazdálkodási szabályzatai	MTA fejezet kezelésű előirányzatok 2011. évi gazdálkodási szabályzata (2011.02.15., valamint 2011.06.15.), MTA fejezet kezelésű előirányzatok 2012. évi gazdálkodási szabályzata; a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 24/2012. (VII.27.) számú határozata, MTA fejezet kezelésű előirányzatok 2013. évi gazdálkodási szabályzata; a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 37/2013. (X.30.) számú határozata, MTA fejezet kezelésű előirányzatok 2014. évi gazdálkodási szabályzata; a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 5/2014. (III.17.),

	illetve 30/2014. (X.17.) számú határozata
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
NIH	Nemzeti Innovációs Hivatal
NKFI Alap	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap
NKFI Hivatal	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
OTKA	Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok
OTKA Bizottság	az OTKA vezető testülete az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága, amely elnökből, két alelnökből és 15 tagból állt
OTKA Bizottság Ügyrendje ₁	Bizottsági ülések ügyrendje (hatályos: 2009. június 29-től)
OTKA Bizottság Ügyrendje ₂	OTKA Bizottság Ügyrendje (hatályos: 2011. április 13-tól)
OTKA Iroda	Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Irodája
OTKA Iroda SZMSZ ₁	OTKA Iroda Szervezeti Működési Szabályzat (hatályos: 2006. február 1-jétől)
OTKA Iroda SZMSZ ₂	OTKA Iroda Szervezeti Működési Szabályzat (hatályos: 2012. július 1-jétől)
OTKA Iroda SZMSZ ₃	OTKA Iroda Szervezeti Működési Szabályzat (hatályos: 2013. május 1-jétől)
OTKA SZMSZ ₁	OTKA Alapprogramok Szervezeti Működési Szabályzat (hatályos: 2005. július 14-től)
OTKA SZMSZ ₂	OTKA Alapprogramok Szervezeti Működési Szabályzat (hatályos: 2012. december 20-tól)
Pályázatkezelési Ügyrend	OTKA Iroda pályázatkezelési ügyrendje 2012/2013 (hatályos 2012. december 1-jétől)
OTKA stratégia ₁	Az OTKA stratégiája 2008–2010 között
OTKA stratégia ₂	Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok 2013-2015 Stratégia
támogatási szabályzat	OTKA Támogatási szerződések teljesítésének szabályai (pályázati fordulónként külön a kutatási és külön a publikációs támogatásokra kiadott)
TTI stratégia	A Kormány középtávú tudomány-, technológia- és innováció-politikai stratégiája; A Kormány középtávú tudomány-, technológia- és innováció-politikai stratégiájáról szóló 1023/2007. (IV. 5.) Korm. határozat melléklete
Zsúri ügyrendek	Zsúri és eseti bizottsági ülések ügyrendje (hatályos: 2011.október 5-től, 2013-tól és 2014. október 15-től)

ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

átalakítás	Az általános jogutódlással történő megszüntetés átalakítással történhet. Az átalakítás lehet egyesítés vagy különválás. Az egyesítés lehet beolvadás vagy összeolvadás. (Forrás: Áht. ₁ 95. §-a, Áht. ₂ 11. §-a)
előirányzat-maradvány	Az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerveknél a módosított bevételi és kiadási előirányzatok és azok teljesítésének a Kormány rendeletében meghatározott tételekkel korrigált különbözete az előirányzat-maradvány. (Forrás: Áht. ₂ 2. § (1) bekezdés m) pontja)
értékelés	A stratégiai tervdokumentumban rögzítésre kerülő vagy már rögzített célok, célkitűzések összevetése a megvalósítás eredményeként várható vagy már előállt helyzettel, feltárva a nem teljesült célok és nem várt hatások okait és javaslatokat megfogalmazva a további megvalósítás eredményességének javítására. (Forrás: 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet a kormányzati stratégiai irányításról 7. § 7. pont)
fejezeti kezelésű előirányzat	A fejezeti kezelésű előirányzatok a fejezetet irányító szerv sajátos szakmai, ágazati feladatai ellátása vagy az államnak a fejezethez tartozó költségvetési szervek tevékenységével kapcsolatban felmerülő, illetve szakmailag ahhoz kapcsolódó sajátos kötelezettségei teljesítése során felmerülő költségvetési bevételek és költségvetési kiadások elszámolására szolgálnak. (Forrás: Áht. ₂ 6/A. § (3) bekezdése)
mérhető cél	Olyan cél, amelyhez mutató rendelhető. (Forrás: 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet a kormányzati stratégiai irányításról 7. § 11. pont)
mutató	Egy társadalmi, gazdasági, környezeti jelenség mérésére szolgáló számszerű adat vagy a jelenség minősítésére alkalmas információ. (Forrás: 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet a kormányzati stratégiai irányításról 7. § 12. pont)
nyomon követés	Az elfogadott stratégiai tervdokumentumban foglalt célkitűzések, továbbá a feladatok előírt eljárás szerint és határidőben történő megvalósítására vonatkozó adatok gyűjtése és elemzése. (Forrás: 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet a kormányzati stratégiai irányításról 7. § 6. pont)
stratégiai tervdokumentum	Az ország előrejelzés, a nemzeti középtávú stratégia, a miniszteri program, az intézményi munkaterv, továbbá a hosszú távú koncepció, a fehér könyv, a szakpolitikai stratégia, a szakpolitikai program, az intézményi stratégia és a zöld könyv. (Forrás: 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet a kormányzati stratégiai irányításról 7. § 2. pont)

JELENTÉS

Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az ÁSZ stratégiájában hangsúlyos szerepet szán annak, hogy szilárd szakmai alapon álló, értékteremtő ellenőrzéseivel előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét és javaslataival a közpénzek és a közvagyon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását segítse. Az ellenőrzések témaválasztásánál kiemelkedő szerepet játszik, hogy az ellenőrzések elért eredményei hozzáadott értéket teremtsenek, a közpénzek felhasználásában kimutatható megtakarításokat, a gazdálkodás javítását eredményezzék. Az ÁSZ szerepet vállal a korrupció és a csalás elleni küzdelemben is. Közreműködik a korrupciós kockázatok és a korrupció elleni fellépés hatékony és eredményes eszközeinek beazonosításában, alkalmazásában, továbbá használatuk elterjesztésében, az integritás alapú közigazgatási kultúra kialakításában.

Az OTKA olyan független nemzeti intézmény, amely magyarországi kutatóhelyeken végzett, nemzetközi szinten is kiemelkedő alapkutatásokat támogatott nyilvános pályázati rendszerben, hazai és külföldi bírálók bevonásával. A szervezetet 1986-ban hozták létre, 1991-től független alapként, 1993-tól törvény¹ alapján működött, az Országos Tudományos Kutatási Alap jogutódja.

Az OTKA tv. kihirdetésével az Országgyűlés célja a tudományos kutatások és a kutatási infrastruktúra független, széles körű támogatása, a fiatal kutatók segítése volt, nemzetközi színvonalú tudományos eredmények létrehozása érdekében. Az OTKA az egyetlen kifejezetten alapkutatási forrás volt Magyarországon. Az alapkutatás, vagy felfedező kutatás olyan kísérleti vagy elméleti munka, amelyet elsősorban új ismeretek megszerzésének érdekében folytatnak, anélkül, hogy kilátásba helyeznék azok gyakorlati alkalmazását vagy felhasználását².

Az OTKA által nyújtott támogatások odaítélése nyilvános pályázati rendszerben történt. A pályázatokat az OTKA Bizottság elnöke hirdette meg. Egy témapályázatra támogatás legfeljebb négy évre, amennyiben a pályázatban foglaltak megvalósítása hosszabb időt igényel öt évre volt igénybe vehető az OTKA és a kedvezményezett közt létrejött támogatási szerződés szerint.

¹ 1993. évi XXII. törvény az Országos Tudományos Kutatási Alapról, majd 1997. évi CXXXVI. törvény az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról

² A kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény 2012. január 1-től 2014. december 31-ig hatályos 4. § (1) bekezdés a) pontja szerint.

Az OTKA támogatási előirányzatok az MTA fejezet fejezeti kezelésű előirányzatai között jelentek meg. Az OTKA támogatások kezelésével kapcsolatos feladatokat az OTKA Iroda látta el, az irányító szerve feladatokat az MTA gyakorolta.

A pályáztatási és pályázatkezelési tevékenység szabályszerűségét véletlen mintavétel alkalmazásával ellenőriztük. „Megfelelőnek” értékeltük az ellenőrzött tevékenységet, amennyiben 95%-os bizonyossággal a teljes sokaságban a hibaarány legfeljebb 10%, „részben megfelelőnek” értékeltük, ha a hibaarány felső határa 10-30% között volt, „nem megfelelőnek” pedig akkor, ha a mintavételi eredmények alapján a sokaságbeli hibaarány felső határa meghaladta a 30%-ot.

Az OTKA ellenőrzése az ÁSZ 2015. első félévi ellenőrzési tervében 22. témasorszám alatt szerepelt. Az ellenőrzés indokoltságát adta az is, hogy a Tkfi tv. 45. §-a alapján 2014. december 31-én az OTKA Iroda összeolvadással megszűnt és 2015. január 1-jei hatállyal az NKFI Hivatal látja el az OTKA Iroda és a NIH közfeladatait.

Az ellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy biztosított volt-e az OTKA stratégiai, a kormányzati stratégiai tervdokumentumok és a támogatási célok összhangja; biztosított volt-e a támogatások felhasználásának, az elért kutatási eredményeknek a nyomon követése, mérése és értékelése, valamint az értékelés figyelembe vétele a stratégiai tervezés során; az OTKA fejezeti kezelésű előirányzatának tervezése, felhasználása és az arról történő beszámolás szabályszerű volt-e; a pályáztatási rendszerbe épített kontrollok biztosították-e a támogatások szabályszerű felhasználását; a szervezeti át-alakítások során az átadás-átvételi eljárások szabályszerűen történtek-e.

Ennek keretében értékeltük, hogy:

- az OTKA stratégiai, a kormányzati stratégiai tervdokumentumok és a támogatási célok összhangja biztosított volt-e;
- a támogatások felhasználásának, az elért kutatási eredményeknek a nyomon követése, mérése és értékelése, valamint az értékelés figyelembe vétele a stratégiai tervezés során biztosított volt-e;
- az OTKA fejezeti kezelésű előirányzatának tervezése, felhasználása és az arról történő beszámolás szabályszerű volt-e;
- a pályáztatási rendszerbe épített kontrollok a támogatások szabályszerű felhasználását biztosították-e;
- szabályszerűen hajtották-e végre a szervezeti átalakítások során az átadás-átvételi eljárásokat.

Az ellenőrzés várható hasznosulása:

Az alapkutatások hozzájárulnak a nemzeti tudásbázis bővítéséhez, erősítik a színvonalas felsőoktatást és fékezhetik a kutatók elvándorlását. Az alapkutatások gazdasági és társadalmi hasznosulásának érdekében fontos, hogy az állami támogatások felhasználása szabályszerű és átlátható legyen, amely hosszabb távon valós eredményeket generálhat, hozzájárulva a gazdasági növe-

kedéshez. Az OTKA ellenőrzése illeszkedik azoknak az ellenőrzéseknek a sorába, amelyek a kutatás-fejlesztésre fordított közpénzek felhasználásának szabályszerűségéről, átláthatóságáról mondanak véleményt.

Az ellenőrzés eredményeként képet kapunk arról, hogy a Magyarországon végzett alapkutatások legjelentősebb támogatási forrásaként működő OTKA szakmai kezelése, pályázati rendszere biztosította-e a legkiemelkedőbb kutatások, illetve az azokhoz szükséges feltételek szabályszerű támogatását, az eredményes közpénz felhasználást. Az ellenőrzés eredményei hozzájárulnak az új intézményrendszer szabályszerű működésének kialakításához. Az ÁSZ ellenőrzése rávilágíthat a szabályozásból eredő esetleges problémákra, ezáltal hozzájárulhat a jelenleg átalakuló kutatás-fejlesztési, tudománypolitikai vonatkozású szabályozások fejlesztéséhez. A támogatások eredményes felhasználásának értékelésével kapcsolatos ellenőrzési tapasztalatok hozzájárulhatnak egy megfelelő, jól működő mérési, értékelési rendszer kiépítéséhez az új intézményi keretek között. A szabályszerűségi hibák, kontrollhiányosságok feltárásával az ÁSZ ellenőrzése hozzájárulhat az OTKA pályázatok (új nevén: Kutatási témapályázatok támogatása) szakmai kezelésének és a kapcsolódó pénzügyi folyamatoknak a javításához, ezáltal a támogatások jobb hasznosulásához.

Az ÁSZ a támogatási rendszer értékelésével képet adhat a társadalom számára arról, hogy az alapkutatásra fordított közpénzek felhasználása hogyan történik.

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi ellenőrzés.

Az ellenőrzött időszak 2011. január 1-jétől 2014. december 31-ig, a stratégiát és eredményességet érintő ellenőrzési célok esetében 2005. január 1-jétől 2014. december 31-ig, az átadás-átvételt érintő cél esetében az átadás-átvétel befejezéséig tart.

Az ellenőrzésre az MTA-nál és az OTKA Iroda jogutód szervezeténél az NKFI Hivatalnál kerül sor.

Az ellenőrzés jogszabályi alapját az ÁSZ tv. 1. § (3) bekezdés, 5. § (2)-(3) bekezdései, valamint Áht.2 61. § (2) bekezdésének előírásai képezik.

Az ellenőrzés módszertana az ÁSZ hivatalos honlapján (www.asz.hu) közzétett szakmai szabályokon alapul, amely a Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezete (INTOSAI) által kiadott nemzetközi standardok (ISSAI) figyelembevételével készült.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK

A kutatóhelyek által végzett alapkutatások támogatási rendszerének stratégiai szemléletű működtetése érdekében kidolgozott OTKA stratégiák a Kormány kutatási területre vonatkozó stratégiai tervdokumentumaival (TTI, KFI stratégia) összhangban voltak. Az OTKA a 2008-2010. évekre vonatkozóan, valamint a 2013. évtől rendelkezett jóváhagyott stratégiával.

Az OTKA pályázatok támogatási céljai összhangban voltak az OTKA stratégiában foglalt alapelvekkel, célokkal, kutatóhelyi érdekekkel. Ugyanakkor hiányosság volt, hogy az MTA, mint irányító szerv, a kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs támogatások összehangolt működtetése érdekében a 146/2010. (IV. 29.) Korm. rendeletben foglaltak ellenére – a többi irányító szervvel összehangolt – a stratégiai célok elérését ismertető éves pályázattalási akciótervet az OTKA vonatkozásában – a rendelet hatályba lépését követően – nem készítette.

A támogatott kutatások mérési, értékelési, nyomon követési rendszerét az MTA, valamint az OTKA Bizottság részben szabályozta és dolgozta ki. Ehhez az is hozzájárult, hogy a 146/2010. (IV. 29.) Korm. rendelettel kialakított jogi környezet nem biztosította az értékelési rendszerre vonatkozó felelősségi viszonyok egy kézben tartását, mert a programértékeléssel összefüggésben mind az MTA, mind az OTKA Bizottság részére előírásokat fogalmazott meg, de azoknak elmaradt a végrehajtása.

A közpénzek eredményes felhasználásának vizsgálata érdekében az MTA a 146/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet előírásai ellenére nem határozta meg a támogatási programok értékelésének célját, módját, eszközeit, szempontjait, továbbá nem hajtotta végre a programok értékelését. Az OTKA Bizottság a programok egészére vonatkozóan nem készítette programértékelési terveket, nem határozta meg a programcélok elérésének ismérveit és indikátorait, valamint a programértékelés időbeli ütemezését, és azokat nem hozta nyilvánosságra a program ismertetésével együtt.

Az OTKA által támogatott kutatások eredményessége csak a megjelent publikációk, szabadalmak száma, és a publikációk minőségére utaló mérőszámok alapján lett volna értékelhető, de a számszaki adatokhoz értékelés nem kapcsolódott. A közpénzek eredményes felhasználásának vizsgálatához kapcsolódó további kritériumokat, mérőszámokat nem határoztak meg.

Az ESF egy tanulmányában az OTKA mérési és értékelési rendszerével összefüggésben a támogatott projektek tudományos és társadalmi-gazdasági hatásának elemzésének fontosságára hívta fel a figyelmet, de az ajánlás stratégiai tervezésben történő hasznosítására nem került sor.

A 2011-2014. évi költségvetési törvények összesen 28 494,0 M Ft költségvetési támogatást tartalmaztak a támogatási rendszernek forrást biztosító OTKA fejezeti kezelésű előirányzaton, amelyből az előző évi maradványokat és az előirányzat-módosítással átadott támogatásokat is figyelembe véve 28 565,1 M Ft

összegben támogattak alapkutatásokat. A tényleges felhasználás 28 240,2 M Ft volt.

Az OTKA elemi költségvetése, és az előirányzatok megállapítása megfelelt a jogszabályi előírásoknak. Az ellenőrzésre kiválasztott MTA fejezeten belüli, valamint a más fejezetekhez tartozó intézmények részére történő előirányzatmódosításokat szabályszerűen hajtották végre. Az OTKA bevételi és kiadási előirányzatainak felhasználása és az előirányzat-maradványok megállapítása összességében megfelelt a jogszabályok és a belső szabályzatok előírásainak, a kötelezettségvállalási korlátokat betartották. Az éves költségvetési beszámoló összeállítását szintén szabályszerűen történt, a szakmai feladatellátásról szóló éves kormánybeszámolókat az OTKA Bizottság elnöke elkészítette.

A pályázatok szakmai és pénzügyi kezeléséhez kapcsolódó belső szabályzatokat elkészítették és aktualizálták, azok összhangban voltak az OTKA stratégiai céljaival. A belső kontrollrendszeren belül kialakították a pályázatok lebonyolításához kapcsolódó kontrollok rendszerét. A támogatások kezelését az OTKA Iroda az EPR-ben bonyolította le. A rendszer a felépítéséből és működéséből eredően számos beépített kontrollt tartalmazott, a pályázatok benyújtását, jóváhagyását, véleményezését és a döntés-előkészítést érintő beavatkozások nyomon követhetőek, az ügyviteli események reprodukálhatóak voltak. Az EPR adatainak védelme és megbízhatósága érdekében – külső szolgáltató bevonásával – szigorú informatikai biztonsági eljárásokat alkalmaztak.

A pályázati kiírások, a benyújtott pályázatok értékelése és elbírálása, valamint a nyertes pályázókkal történő szerződéskötés és ellenőrzés összességében megfelelt a jogszabályok és a belső szabályzatok előírásainak, a folyamatba épített kontrollok biztosították a szabályszerű működést. A szerződés-kötés és támogatás-folyósítás területén feltárt hibák összességében nem befolyásolták a szabályszerű gazdálkodást. E területeken hiányosság volt, hogy a 2011-2012-ben kötött szerződésekben az Ámr. és az Áht.2 előírásai ellenére nem kértek a szerződéskötéskor biztosítékot az esetleges visszafizetési kötelezettség teljesítése érdekében, illetve a támogatások folyósítására az Ámr. és az Ávr. előírásai ellenére, esetenként a finanszírozási időszakot lezáró rész-beszámoló elfogadása nélkül került sor.

A pályázatkezelés egyes szakaszaiban az OTKA tv.-ben előírt összeférhetlenségi szabályok érvényesítése, valamint a közzétételi kötelezettségek teljesítése biztosított volt. Az OTKA Bizottság tagjai nem vettek részt olyan OTKA támogatású pályázatban, amelyet megbízatásuk alatt nyújtottak be, illetve a bírálati folyamatban nem vett részt és nem szavazott az, aki az adott pályázatban érdekelt, vagy elfogult volt.

Az NKFI Hivatal 2015. évi megalakulásával összefüggésben az OTKA Iroda és az MTA teljesítette a szervezeti változashoz kapcsolódó, jogszabályokban előírt feladatokat. Az OTKA Iroda és az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat megszüntetésével összefüggésben az Ávr.-ben rögzített feladatok végrehajtásáról, valamint az átadás-átvételi eljárás lebonyolításáról az MTA intézkedési tervben rendelkezett. A feladatok és a vagyonelemek átadás-átvételét szabályszerűen és dokumentáltan hajtották végre, a megszüntető okiratban részletesen rendelkeztek a közfeladat ellátási kötelezettség további teljesítéséről. Az OTKA Iroda és az

OTKA fejezeti kezelésű előirányzat 2014. évi költségvetési beszámolóját, zárás előtti és utáni főkönyvi kivonatát az NKFI Hivatal, mint jogutód szervezet határidőn belül elkészítette és megküldte az MTA részére.

Az ellenőrzés megállapításaihoz kapcsolódó **következtetések**:

Az ÁSZ az ellenőrzés eredményeként tett megállapítások egyike kapcsán sem fogalmaz meg az ellenőrzött szervezetek részére intézkedési javaslatot, mivel a kutatások támogatási rendszerére vonatkozó, az ellenőrzési időszakban hatályos jogszabályok helyébe 2015. január 1-től új szabályozás lépett. Kiemelendő, hogy

- a) a Tkfi tv. 10. § (1) bekezdés l) pontja az NKFI Hivatal feladatává teszi az országos kutatás-fejlesztési és innovációs támogatási programok programstratégiájának és tervezésének megalapozását szolgáló elemzések, értékelések, koncepciók elkészítését, valamint a támogatási programok értékelését és nyomon követését;
- b) a Tkfi tv. 22. § (1) bekezdése a pályázat kiírójának – az alapkutatások esetében az NKFI Hivatal elnökének – a felelősségi körébe helyezi a kutatás-fejlesztési projektek eredményességének, valamint a projektek céljának és jellegének megfelelő gazdasági és társadalmi hasznosulás értékelését;
- c) a Tkfi tv. 22. § (2) bekezdése rendelkezik az értékelés költségeinek fedezetéről, (3) bekezdése pedig az értékelés nyilvánosságra hozataláról;
- d) a Tkfi tv. 43. § (1) bekezdésének b) pontja felhatalmazza a Kormányt, hogy rendeletben állapítsa meg a programok és projektek értékelésének részletes szabályait, tartalmi követelményeit és rendszerét.

Az Országgyűlés által megteremtett új jogi és intézményi környezet akkor eredményezi a jelentésben feltárt hiányosságok megszüntetését, ha a Nemzeti Fejlesztési, Kutatási és Innovációs Hivatal olyan belső kontroll rendszert alakít ki, amely az alapkutatási programok esetében is érvényesíti az elszámoltathatóság, és az ezért viselt személyes felelősség elvét.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ OTKA STRATÉGIAI ÉS A KORMÁNYZATI STRATÉGIAI DOKUMENTUMOK, VALAMINT A TÁMOGATÁSI CÉLOK ÖSSZHANGJA

Az OTKA a 2008-2010. évekre vonatkozóan, valamint a 2013. évtől rendelkezett jóváhagyott **stratégiával**. A stratégia elkészítését jogszabály nem írta elő kötelező jelleggel. Az OTKA Bizottság a 2008-2010. évekre vonatkozó OTKA stratégiát₁ 2007-ben, a 2013-2015. évekre vonatkozó stratégiát₂ pedig 2012 végén hagyta jóvá.

Az OTKA Bizottság a stratégiai tervét 2005-ben elkészítette és szakmai fórumokon egyeztetette, de a 2005-2007. években nem került sor a terv bizottsági elfogadására. A 2008-2010. évi stratégiai időszakot követően 2011-ben tervbe vették egy 2011-2013. évekre vonatkozó stratégia kidolgozását, de az nem valósult meg.

Az OTKA stratégiákban_{1,2} fogalt célkitűzések összhangban voltak a **kormányzati kutatási stratégiákkal**, azzal ellentétes célokat nem tartalmaztak. A Kormány 2007-2013-ra szóló TTI stratégiája időszakában 2008-tól 2010-ig az OTKA stratégia₁, 2013-ban a stratégia₂ volt érvényben. A TTI stratégia alapkutatási prioritásai az OTKA stratégiáiban is szerepeltek. Ezek voltak az átlátható működés; a pályázati rendszer; a kutatói teljesítmények értékelése; a fiatal kutatók, posztdoktorok támogatása; a nemzetközi együttműködés elősegítése tudományos kutatásokban, képzésekben; a célzott alap kutatások támogatása; az OTKA forrásainak növelése és függetlensége; az alapkutatási infrastruktúra biztosítása; valamint a többéves projektek finanszírozásának biztosítása.

A tudományos kutatásokra vonatkozóan az OTKA stratégia₂ és a Kormány 2013-2020. évi KFI stratégiájának céljai egymással összhangban voltak. A tudományos kutatások fő távlati céljai, illetve prioritásai közül mindkét stratégiában szerepelt az OTKA finanszírozásának fenntartása és a kutatói utánpótlás biztosítása, ezen belül a tehetséges fiatal kutatói utánpótlás és külföldi hazatérésük támogatása; a teljes kutatói életpálya támogatása, illetve a kutatói életpálya modell kialakítása; valamint a tudásáramlás elősegítése terén az uniós és nemzetközi pályázatokon, kezdeményezésekben való részvétel, illetve együttműködések. Ezzel összhangban a stratégia₂ tartalmazta, hogy az alap kutatások támogatásában nem határoz meg kiemelt tudományágakat és kutatási célokat, de nyitottságát fejezte ki arra, hogy az OTKA célzottan hirdessen meg pályázatokat kiemelt tudományágokban, kutatási irányokban.

Az OTKA **pályázatok támogatási céljai** megfeleltek az OTKA tv. 1. § (2) és 4. § (3) bekezdés előírásainak és összhangban voltak az OTKA stratégiáiban foglalt alapelvekkel, célokkal, kutatóhelyi érdekekkel. Ennek megfelelően a 2008-2010. évi, valamint a 2013-2014. évi támogatási célokat a stratégiákban foglaltakkal összhangban határozták meg. Az MTA, mint irányító szerv részéről ugyanakkor hiányosság volt, hogy a kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs projektekhez nyújtott közfinanszírozású támogatások összehangolt működtetése érdekében a 146/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése

ellenére – a többi (kutatás-fejlesztési, technológiai innovációs támogatásokat lebonyolító) fejezetet irányító szervvel összehangolt – a stratégiai célok elérését ismertető éves pályáztatási akciótervet az OTKA vonatkozásában – a rendelet hatályba lépését követően – nem készített.

Az OTKA stratégiában¹ szereplő pályázati típusokkal összhangban 2008-2010-ben kutatási, pályakezdési és posztdoktori, a külföldről Magyarországra érkező kutatók részére kutatási és munkacsoport létesítő, nagy költségű alapkutatási, célzott alapkutatási és nemzetközi együttműködési pályázatokat írtak ki. Az OTKA Sabbatical című pályázatot a tudományos fokozattal rendelkező, de nem kutatói munkakörben dolgozók (oktatók, közgyűjteményi dolgozók stb.) kutatóévének támogatására írták ki 2009-ben, összhangban az OTKA stratégiában¹ megfogalmazott kutatóhelyi érdekekkel. A 2013-2014. években az OTKA stratégiával² összhangban kutatási, pályakezdési és posztdoktori, nemzetközi együttműködési és kiegészítő nemzetközi együttműködési pályázatokat írtak ki. A pályázati típusokat részletesen az 1. számú melléklet tartalmazza.

A jóváhagyott stratégiával nem rendelkező időszakokban a kiírt pályázatok céljai megfeleltek az OTKA tv.-nek és az OTKA Bizottság évente megfogalmazott célkitűzéseinek.

2. A TÁMOGATÁSOK FELHASZNÁLÁSA ÉS AZ ELÉRT KUTATÁSI EREDMÉNYEK NYOMON KÖVETÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE, VALAMINT ANNAK FIGYELEMBE VÉTELE A STRATÉGIAI TERVEZÉS SORÁN

Az MTA, valamint az OTKA Bizottság részben szabályozta, illetve dolgozta ki az OTKA **mérési, értékelési, nyomon követési rendszerét** a támogatott kutatások eredményeinek értékelése és nyomon követése érdekében. Ehhez az is hozzájárult, hogy a 146/2010. (IV. 29.) Korm. rendelettel kialakított jogi környezet nem biztosította az értékelési rendszerre vonatkozó felelősségi viszonyok egy kézben tartását, mert a programértékeléssel összefüggésben mind az MTA, mind az OTKA Bizottság, mint a programok kiírásáért, koordinálásáért és a programértékelés megszervezéséért felelős területi szerv részére előírásokat fogalmazott meg az 56. § (1) és (4) bekezdéseiben, de azoknak elmaradt a végrehajtása.

Az irányító szerv a 146/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 56. § (1) bekezdése előírásai ellenére nem határozta meg a támogatási programok értékelésének célját, módját, eszközeit, szempontjait, továbbá nem hajtotta végre a programok értékelését. A programértékelés a közfinanszírozású programok eredményeinek, a programok végrehajtása során a rendelkezésre álló erőforrásokkal és az eredeti célokkal való összhangban állás, valamint az eredmények gazdasági-társadalmi hasznosítása és annak hatásai elemzésével a közpénzek eredményes felhasználásának vizsgálata érdekében lett volna indokolt, összhangban a 146/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 2. § 13. pontjával.

Mindezek következtében az irányító szerv az Áht.¹ 49. § (5) bekezdés f) pontja, valamint az Áht.² 9. § (1) bekezdés f) pontjának megfelelően az OTKA Iroda vonatkozásában nem tudta – dokumentált módon – érvényesíteni az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás követelményeit.

Az OTKA pályázati kiírásai tartalmazták az egyes pályázatok célját és a célokhoz kapcsolódó szakmai értékelési szempontokat, de a 146/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 56. § (4) bekezdése előírásai ellenére az OTKA Bizottság a programok kidolgozásával egyidejűleg – a programok egészére vonatkozóan – nem készített programértékelési terveket az adott tudományterület sajátosságainak figyelembevételével, nem határozta meg a programcélok elérésének ismérveit és indikátorait, valamint a programértékelés időbeli ütemezését, és azokat nem hozta nyilvánosságra a program ismertetésével együtt.

A belső szabályzatok és a támogatási szerződések alapján a pályázatnyertes vezető kutatóknak az elvégzett kutatómunkáról és annak eredményeiről éves rész, illetve összefoglaló zárójelentést kellett készíteniük. A zárójelentések szakmai értékelése, illetve ellenőrzése kiterjedt a kutatási munkatervtől történt esetleges eltérésekre, a kutatási projekt teljesülésére, szakmai eredményeire, valamint azok tudományos közléseire. Ennek megfelelően a zárójelentések értékelési szempontjai részét képezte, hogy

- a kutatás mennyiben hozott új ismereteket, illetve igazolt korábbi tudományos feltételezéseket,
- az új ismereteknek mekkora a jelentősége a szaktudomány szempontjából,
- milyen volt a kutatáshoz kapcsolódó publikációs tevékenység,
- mennyi volt a beadott szabadalmak száma,
- az elért eredmények mennyire voltak összhangban a kutatásra fordított támogatással.

Az OTKA Bizottság az egyes értékelési szempontok összegzett adatait az egyes programokra vonatkozóan számszerűen a Kormány számára elkészített éves beszámolóokban szerepeltette. Az éves beszámolóokban foglaltak szerint az OTKA által támogatott kutatások eredményessége a megjelent publikációk, szabadalmak száma, és a publikációk minőségére utaló mérőszámok alapján volt értékelhető. Az éves beszámolók ennek megfelelően az előző évhez viszonyítva, összesítve tartalmazták a támogatási programoknak köszönhetően megjelent publikációk és szabadalmak számát, de ahhoz értékelés nem kapcsolódott.

A pályázati kiírásokban és az OTKA belső szabályzataiban a pályázatok és a programok egészének értékeléséhez a szakmai szempontokon, valamint a publikációk, szabadalmak számának mérésén túl egyéb, a közpénzek eredményes felhasználásának vizsgálatához kapcsolódóan további kritériumokat, mennyiségi, illetve minőségi mutatószámokat nem határoztak meg.

Az OTKA mérési és értékelési rendszerének működését, tartalmát meghatározó önálló **elemzések, tanulmányok** nem készültek, ebből eredően azokat a stratégia tervezések során nem vehették figyelembe. Az OTKA Bizottság ugyanakkor a stratégiákban foglaltak alapján fontosnak tartotta az OTKA működésének értékelését, amelyhez független, külföldi értékelő szervezet megbízását tartotta kívánatosnak. Ennek eredményeképpen 2014-ben az ESF egy értékelő jelentésben számolt be az OTKA 2009-2013. évi működéséről. A tanulmány 19 ajánlást fogalmazott meg az OTKA számára, ezek közül egy vonatkozott a mérési, értékelési rendszerre, amely a stratégiai tervezésben is hasznosítható. Az

érintett ajánlásban javasolták, hogy az OTKA kövesse nyomon a támogatott kutatási projektek szélesebb és hosszabb távú tudományos és társadalmi-gazdasági hatását a kutatási projektek eredményeinek, valamint a szélesebb és hosszabb távú hatások elemzésével. A javaslat stratégiai tervezésben történő hasznosítására az ellenőrzött időszak végéig nem került sor.

3. AZ OTKA ELŐIRÁNYZATAINAK TERVEZÉSE, FELHASZNÁLÁSA ÉS AZ ARRÓL TÖRTÉNŐ BESZÁMOLÁS SZABÁLYSZERŰSÉGE

Az OTKA elemi költségvetése, és az **előirányzatok megállapítása** megfelelt a jogszabályi előírásoknak. Az MTA fejezet költségvetése külön előirányzaton tartalmazta az OTKA Iroda és a támogatási rendszernek forrást biztosító OTKA fejezeti kezelésű előirányzat költségvetését. A 2011-2014. évi OTKA fejezeti kezelésű előirányzatok alakulását az 1. számú táblázat tartalmazza.

1. táblázat: Az OTKA fejezeti kezelésű előirányzatok

adatok M Ft-ban

év	eredeti			módosított			teljesítés		
	kiadás	bevétel	támogatás	kiadás	bevétel	támogatás	kiadás	bevétel	támogatás
2011	5436,0	0,0	5436,0	1503,6	63,4	925,2	740,4	79,7	925,2
2012	7686,0	0,0	7686,0	1849,3	120,5	972,5	1061,7	145,3	972,5
2013	7686,0	0,0	7686,0	1783,0	97,4	871,8	1148,2	109,7	871,8
2014	7686,0	0,0	7686,0	1855,4	134,8	1050,7	1855,4	134,8	1050,7
összesen	28 494,0	0,0	28 494,0	6991,3	416,1	3820,2	4805,7	469,5	3820,2

Az OTKA tv. 6. § (2) bekezdés előírásának megfelelően, az előirányzatok felhasználása a kincstári körbe tartozó kutatóhelyek támogatása esetében előirányzat átadással valósult meg, így a módosított kiadási előirányzatok minden évben az eredeti előirányzat mintegy negyedére csökkentek (ld. 1. számú táblázat). Az egyéb kedvezményezettek esetében a támogatásokat pénzeszköz átadással biztosították a kedvezményezett folyószámlájára történő utalással. Ez utóbbiakat tartalmazták a teljesített előirányzatok.

A 2011-2014. évi költségvetési törvények összesen 28 494,0 M Ft költségvetési támogatást tartalmaztak az OTKA fejezeti kezelésű előirányzaton, melyből az előző évi maradványokat és az előirányzat-módosítással átadott előirányzatokat is figyelembe véve az OTKA Bizottság döntései alapján összesen 28 565,1 M Ft összegben támogattak alapkutatásokat. A tényleges felhasználás 28 240,2 M Ft volt. A különbözetet képező 324,9 M Ft összegű projektmaradványokat a támogatások kezelésével kapcsolatos feladatokat ellátó OTKA Iroda használhatta fel, összhangban az OTKA tv. 3. § (3) bekezdésével, amely szerint az OTKA Iroda működési kiadásai az OTKA költségvetését terhelik. Az OTKA Iroda 2011-2014. évi előirányzatainak alakulását a 2. számú táblázat tartalmazza.

2. táblázat: Az OTKA Iroda előirányzatai

adatok M Ft-ban

év	eredeti			módosított			teljesítés		
	kiadás	bevétel	támogatás	kiadás	bevétel	támogatás	kiadás	bevétel	támogatás
2011	392,5	0,0	392,5	664,9	228,7	436,2	596,6	206,7	436,2
2012	363,8	0,0	363,8	472,1	66,0	406,1	421,6	68,7	406,1
2013	363,8	0,0	363,8	537,7	172,7	364,9	502,3	172,7	364,9
2014	363,8	0,0	363,8	490,1	125,3	364,7	478,3	125,3	364,7
összesen	1 483,9	0,0	1 483,9	2164,8	592,7	1571,9	1998,8	573,4	1571,9

Az Áht.¹⁻² előírásainak megfelelően, az MTA Titkársága közreműködött a költségvetési tervezés fő kereteit meghatározó költségvetési irányelvek elkészítésében, és irányította a fejezethez tartozó OTKA előirányzatok tervezését. Az OTKA Iroda gondoskodott a saját, valamint az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat éves költségvetési tervének, illetve a kincstári finanszírozási tervek elkészítéséről.

Az OTKA Bizottság elnöke az OTKA tv. 2. § (6) bekezdés a) pontjában előírt kötelezettségének eleget téve javaslatot tett az OTKA Bizottságnak a pénzügyi források fő jogcímeik szerinti felosztására. Az OTKA Bizottság az elnök javaslata alapján hozta meg a pénzügyi források felosztásáról szóló döntését, ugyanakkor az OTKA tv. 2. § (7) bekezdés c) pontjában foglalt előírás ellenére egyik évben sem tett javaslatot a Kormánynak az OTKA költségvetési támogatási összegére.

Ebből eredően az OTKA Iroda a saját, valamint az OTKA fejezeti kezelésű előirányzatok tervezésekor az NGM-től kapott támogatási keretszámok lebontását figyelembe véve a korábbi évek adatát vette alapul bázisként. Az előirányzatok megállapítása során a jogszabályi előírások mellett figyelembe vették az NGM tervezési útmutatójának előírásait és az MTA fejezeti kezelésű előirányzatok tervezésére vonatkozó szabályzatainak előírásait. Az előirányzatok összegét számításokkal alátámasztották. A tervezés során figyelembe vették a már ismert feladat átadás-átvételből származó előirányzat változásokat, az egyéb determinációkat, valamint a korábbi években a tárgyévre vállalt kötelezettségek összegét.

A 2015. évi költségvetés tervezésének folyamata a szervezeti változások következtében eltért az azt megelőző évek gyakorlatától. Az OTKA tv.-t hatályon kívül helyező Tki tv. alapján 2015. január 1-től az OTKA Iroda jogutódja az NKFI Hivatal lett, amely szervezet ettől az időponttól kezdve – az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat megszűnésével – már az NKFI Alap terhére bonyolította az új szabályozási környezet szerinti támogatási rendszert.

A Kormány a 1336/2014. (VI. 11.) Korm. határozatában az NKFI Hivatal létrehozásával összefüggő feladatok ellátására 2014. június 12-től december 31-ig kormánybiztost nevezett ki. A 2015. évi költségvetési tervet a kormánybiztos által kijelölt gazdasági vezető a kormánybiztos jóváhagyásával készítette el, amelyet a Miniszterelnökséggel történő egyeztetést követően a 2015. évi költségvetés országgyűlési vitája során módosító indítvánnyal fogadtak el. Ez alapján az NKFI Alap 2015. évi költségvetésében „Kutatási témapályázatok támogatása” elnevezéssel 7686,0 M Ft kiadást irányoztak elő.

Az OTKA bevételi és kiadási előirányzataihoz kapcsolódóan ellenőrzésre kiválasztott MTA fejezeten belüli, valamint a más fejezetekhez tartozó intézmények részére történő **előirányzat-módosításokat** a jogszabályi előírásoknak és a belső szabályzatoknak megfelelően hajtották végre. Az előirányzat-módosítást elrendelő intézkedéseket az MTA elnöke által átruházott hatáskörben az OTKA Iroda Pénzügyi Főosztály vezetője tette meg. A fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításra az érintett fejezetet irányító szervek megállapodása alapján került sor. A végrehajtott előirányzat-módosítások számviteli nyilvántartáson történő átvezetése szabályszerűen megtörtént, a főkönyvi feladás az előirányzat-változás jogcímeinek megfelelt.

Az OTKA **bevételi és kiadási előirányzatainak felhasználása** összességében megfelelt a jogszabályok és a belső szabályzatok előírásainak. A teljesített kiadási és bevételi előirányzatok nem lépték túl a módosított előirányzatokat, a bevételi előirányzatok fedezetet biztosítottak kiadások teljesítésére.

Az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat felhasználása az OTKA tv. 1. § (2) és a 4. § (3) bekezdésben meghatározott célokra történt nyilvános pályázati rendszerben. A tudományos kutatási, az ifjúsági és posztdoktori, valamint a nemzetközi együttműködésben végzett kutatási projektekre, illetve az eredmények publikálására 2011-2014-ben 5403 pályázatot nyújtottak be. A benyújtott pályázatokból a három tudományterület (Társadalom és Bölcsészettudomány, Műszaki és Természettudomány, Élettudomány) kollégiuma által, hazai és külföldi szakértők bevonásával elvégzett véleményezés és rangsorolás eredményeképpen 1608 pályázat került ki nyertesként.

A támogatások felhasználásának jogcímeit a támogatási szerződéseknek is részét képező pályázati kiírásokban, valamint a pályázati fordulónként kiadott OTKA támogatási szerződések teljesítésének szabályaiban rögzítették. A támogatásokból nem finanszíroztak építési beruházást, felújítást, ingatlan vásárlást, a felhasználásukról szóló pénzügyi elszámolások alapján a kedvezményezettek a teljesítési szabályzatokban meghatározott kiadási jogcímekre használták fel a támogatásokat.

Az OTKA tv. előírásainak megfelelően a kiadási előirányzatok felhasználása során figyelemmel voltak az előző években a **tárgyévre vállalt kötelezettségek** összegére és betartották a tárgyévet követő évekre vonatkozó kötelezettségvállalási korlátokat (ld. 2. számú melléklet).

Az OTKA tv. 4. § (8) bekezdése alapján 2012. június 5-ig az OTKA Bizottság a tárgyévet követő első évre a tárgyévben rendelkezésre álló költségvetési előirányzat 75%-áig, a második évre annak 50%-áig, a harmadik évre 25%-áig vállalhatott kötelezettséget, beleszámítva az előző években vállaltakat is. A törvény 2012. június 6-tól hatályos módosítása alapján az első évre az előirányzat 90%-áig, a második évre annak 70%-áig, a harmadik évre 40%-áig, azon túl legfeljebb 20%-áig vállalhatott az OTKA Bizottság kötelezettséget.

Az OTKA Bizottság által a tárgyévet követő időszakokra vállalt kötelezettségek (az előző években vállalt kötelezettségek összegét is beleszámítva) összegének alakulását a 3. számú táblázat mutatja be.

3. táblázat: Az OTKA Bizottság által vállalt kötelezettségek

adatok M Ft-ban

Kötelezettségek összesen	2011	2012	2013	2014
a tárgyévet követő első évre	4064,9	5990,8	5507,4	6743,2
a tárgyévet követő második évre	2176,4	4674,1	4733,9	4183,4
a tárgyévet követő harmadik évre	868,6	2663,3	2215,1	2027,4
a tárgyévet követő harmadik éven túlra	10,0	811,1	500,2	788,2

A **támogatási szerződésekben** foglalt feltételek megváltozása, a szerződések lejáratra, valamint a támogatott kutatások megghiúsulása miatt fel nem használt előirányzatokról – az OTKA tv. 6. § (6) bekezdés előírásának megfelelően – minden esetben az OTKA Bizottság elnöke döntött.

Az ellenőrzött időszakban 30 támogatás esetében változtak meg a szerződéses feltételek intézményváltás (a támogatott kutatás új intézménybe történő áthelyezése) miatt. Ezen projektek esetében a fel nem használt előirányzat összege visszafizetésre került. A szerződés lejáratakor a fel nem használt támogatási összeg, mint maradvány 569 projekt esetében az OTKA Bizottság döntése értelmében minden évben átadásra került az OTKA Iroda részére az EPR fejlesztésére, a zsűri és kollégiumi tagok díjazására, és a pályázatok kezelésének egyéb költségeire. A maradvány átadása az OTKA tv. 3. § (3) bekezdésével összhangban történt. Az OTKA Bizottság a kutatás megghiúsulása miatt 23 projekt visszavonásáról döntött, amelyből 7 esetben még nem kötötték meg, 16 esetben pedig felbontották a támogatási szerződést. Ezekben az esetekben a támogatás folyósítása nem történt meg, így annak visszafizetéséről intézkedni nem kellett. A támogatási szerződés megszegése (szabálytalan támogatás felhasználás) miatt a támogatás összegének visszafizetéséről 11 projekt esetében döntöttek az SZMSZ és a 2012. december 1-jétől hatályos Pályázatkezelési ügyrend előírásának megfelelően. A szabálytalanul felhasznált támogatási összegeket a kedvezményezettek maradéktalanul visszafizették.

Az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat felhasználásáról történő beszámolás megfelelt a jogszabályi előírásoknak. Az éves **költségvetési beszámolók** összeállítását a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a belső szabályozásokban foglaltaknak, valamint az irányító szerv által meghatározott követelményeknek. Az OTKA Bizottság az éves költségvetési beszámolókat elfogadta.

Az OTKA Iroda az OTKA fejezeti kezelésű előirányzatáról készített éves költségvetési beszámolókat és a zárszámadáshoz kapcsolódó adatszolgáltatásokat, valamint a beszámolók adatainak Kincstárral történő egyeztetéseit szabályszerűen elkészítette, illetve elvégezte. A költségvetési beszámolók tartalmazták az Áhsz.₁ 11. § (1) és (3) bekezdései, valamint az Áhsz.₂ 6. § (2) bekezdése előírásainak megfelelő tartalmi elemeket (mérleg, pénzforgalmi, illetve költségvetési jelentés, előirányzat-maradvány kimutatás stb.). A beszámolókat az OTKA Bizottság elnöke, mint a szerv vezetője és az OTKA Iroda gazdasági vezetője, mint a beszámoló elkészítéséért kijelölt felelős személy írta alá.

A könyvviteli mérlegekben szereplő követelések, pénzeszközök és aktív pénzügyi elszámolások mérlegben kimutatott értékét minden évben leltár és részle-

tező nyilvántartás alátámasztotta. A beszámolók részét képező pénzforgalmi jelentéseket főkönyvi kivonattal és analitikus nyilvántartásokkal alátámasztották.

Az **előirányzat-maradványok** megállapítása az Ámr., az Ávr. és az Áhsz.^{1,2,3} előírásainak megfelelően történt. A maradvány kimutatások tartalmazták az alaptevékenység bevételeit és kiadásait, és bemutatták a kötelezettségvállalással terhelt és szabad maradványt. A kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradványt alátámasztó, ellenőrzésre kiválasztott kötelezettségvállalási dokumentumok (támogatási szerződések) rendelkezésre álltak. A költségvetési beszámolóknak kimutatott összes maradvány összege egyezőséget mutatott mind a főkönyvi könyvelés, mind az analitika adataival.

Az irányító szerv az Ámr. 212. § (1)-(2) bekezdései és a (3) bekezdés a) pontja, továbbá az Ávr. 152. § (1)-(3) bekezdések előírásai alapján a fejezet összes előirányzat-maradványáról az NGM felé a jogszabályi előírásoknak megfelelő időpontig elszámolást készített. Az MTA gazdálkodási szabályzatának megfelelően az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat tárgyévi maradványát, a következő évi felhasználását az NGM jóváhagyását követően az MTA elnöke hagyta jóvá.

Az OTKA Bizottság elnöke az OTKA Bizottság részére beterjesztette a **Kormány részére készített éves beszámolókat**, amelyeket a Bizottság minden évben elfogadott. A kormánybeszámolókat az OTKA Bizottság elnöke minden évben megküldte a tudománypolitika koordinációjáért felelős miniszternek azzal a céllal, hogy azt a Kormány elé terjessze.

A Kormánynak készített beszámolók egyebek mellett tartalmazták az OTKA Bizottság tevékenységének bemutatását, a pályázatokra vonatkozó számszaki adatokat, az intézmény vezetésében beállt változások, valamint a kiemelkedő jelentőségű programok és feladatok ismertetését, továbbá a szakmai tevékenység összefoglalását. Az elkészített kormánybeszámolók nem tartalmazták az éves költségvetési beszámolókkal ellentétes adatokat.

4. A PÁLYÁZTATÁSI RENDSZERBE ÉPÍTETT KONTROLLOK MŰKÖDÉSE ÉS A TÁMOGATÁSOK FELHASZNÁLÁSÁNAK SZABÁLYSZERŰSÉGE

4.1. Az OTKA pályázatok lebonyolításának belső szabályai

A pályázatok és projektek szakmai és pénzügyi kezeléséhez, lebonyolításához kapcsolódó **belső szabályozások** rendelkezésre álltak, azok **összhangban voltak a jogszabályok előírásaival és az OTKA stratégiai céljaival**.

Az OTKA Iroda rendelkezett a támogatások lebonyolítását szabályozó OTKA SZMSZ_{1,2}-szel. Az OTKA Iroda működését külön SZMSZ_{1,2,3}-ekben szabályozták. Az OTKA tv. előírásainak megfelelően az OTKA SZMSZ-einek elkészítéséről az OTKA Bizottság elnöke gondoskodott, amelyeket az OTKA Bizottság jóváha-

³ Ámr. 207. § (1)-(2), (5), 208. § (2); Áhsz.₁ 38. § (11), 39. §; Ávr. 149. § (1); Áhsz.₂ 8. § (3)

gyott. Az OTKA Bizottság feladatait részletesen az OTKA Bizottság Ügyrendjeiben^{1,2} szabályozták.

Az OTKA Bizottság az OTKA tv. 2. § (7) bekezdés b) pontja alapján meghatározta a kiemelt kutatási területeket és felhasználási célokat. A pályázatok benyújtásának módját, elbírálásának menetét, támogatási feltételeit, a kollégiumok eljárásrendjét és a szakmai zsűrik működését külön eljárásrendekben határozták meg. Ennek keretében elkészítették a Kollégiumi és Zsűri ügyrendeket^{1,2,3}, az OTKA Iroda Pályázatkezelési Ügyrendjét, az OTKA támogatási szerződések teljesítési szabályzatát, valamint az OTKA Eljárási és Etikai Bizottsága ügyrendjét.

A pályázatkezelés összeférhetlenségi szabályait az OTKA SZMSZ^{1,2}, mellett az OTKA Bizottság ügyrendje, a Kollégiumi és a Zsűri ügyrendek, majd 2012. decemberétől a Pályázatkezelési ügyrend, valamint 2013-tól az OTKA Összeférhetlenségi eljárásrendjei határozták meg. A pályázatok kiírásával, elbírálásával kapcsolatos közzétételi kötelezettséget OTKA SZMSZ^{1,2}-ekben szabályozták.

A belső kontrollrendszeren belül kialakították a **pályázatok lebonyolításához kapcsolódó kontrollok** rendszerét, amelynek elemeit a zsűrik és a kollégiumok véleményezési eljárását szabályozó ügyrendekben, az OTKA Iroda Pályázatkezelési Ügyrendjében, illetve a támogatási szerződések teljesítésének szabályozásában határozták meg.

Az OTKA által nyújtott támogatások kezelését az OTKA Iroda az EPR-ben bonyolította le. A rendszer a felépítéséből és működéséből eredően számos beépített kontrollt tartalmazott a pályázatok szabályszerű lebonyolítása érdekében, használatának szabályait az EPR felhasználói kézikönyvek rögzítették.

Az EPR elkülönülten kezelte a kutatók, intézményi ügyintézők, valamint az OTKA munkatársai által elérhető funkciókat. A rendszer használatával a pályázatok benyújtása, jóváhagyása, véleményezése, a bizottsági döntés-előkészítés, a szakmai- és pénzügyi rész- és zárójelentésének benyújtása, azok értékelése során elvégzett minden beavatkozás naplózott és nyomon követhető volt.

A **belső szabályozásokat rendszeresen aktualizálták**, azok követték a jogszabályi előírások és az egyes pályázati típusok változásait. A 2012. december 20-ától hatályos OTKA SZMSZ² lehetővé tette a korábbi eljárásrendek átfogó, különálló ügyrendekben történő szabályozását. A pályázatok benyújtásának módját, elbírálásának menetét, támogatási feltételeit, a kollégiumok eljárásrendjét, a szakmai zsűrik működését újból szabályozták. A módosításokkal a pályázattalás során felmerült ügyrendi problémákat, hiányosságokat kívánták megszüntetni. Az OTKA Bizottság Ügyrendjét² az OTKA SZMSZ² elfogadásával párhuzamosan, a Tudományterületi Kollégiumok ügyrendjét és a Zsűri és eseti bizottsági ülések ügyrendjét a 2011., 2013., illetve 2014. években aktualizálták.

A pályázatok bírálatának menetét a Pályázatkezelési Ügyrend 2012. decemberi hatályba lépését megelőzően a Kollégiumi és Zsűri ügyrendekben szabályozták. Az OTKA Eljárási és Etikai Bizottsága ügyrendje 2012 áprilisától volt hatályos, előtte e kérdéskört az OTKA SZMSZ¹ szabályozta.

4.2. A pályázatkezelési folyamat kontrolljainak működése

A **pályázati kiírások**, valamint a benyújtott **pályázatok értékelése** és **elbírálása** összességében megfelelt a jogszabályok és a belső szabályzatok előírásainak, a folyamatba épített kontrollok biztosították a rendszer szabályszerű működését.

A támogatások odaítélése az OTKA tv. 4. § (1) bekezdés előírásainak megfelelően nyilvános pályázati rendszerben történt. A pályázatokat – az OTKA Bizottság javaslata alapján – a Bizottság elnöke hirdette meg. A pályázati kiírás tartalmazta a támogatandó kutatási területeket, illetve a pályázati célokhoz kapcsolódó értékelési szempontokat. A pályázati eljárást az OTKA Bizottság a pályázati kiírásban és a pályázati útmutatóban határozta meg, amelyek az OTKA honlapján elérhetőek voltak. Pályázni a kiírásban és az útmutatóban leírt módon, az EPR-ben lehetett. A pályázatokon egyének, kutató csoportok és intézmények vehettek részt. A pályázatok meghirdetésével, fogadásával, formai ellenőrzésével, nyilvántartásba vételével kapcsolatos feladatokat az OTKA Iroda látta el.

Az OTKA tv. 5. § (1) bekezdés előírásainak megfelelően a beérkező pályázatokat az OTKA Tudományterületi Kollégiumain belül működő zsűrik által felkért magyar és külföldi szakértők véleményezték szakmai és költségtervezési szempontból. A vélemények alapján a zsűrik rangsorolták a pályázatokat és javaslatot tettek a támogatásukra. A Tudományterületi Kollégiumok a pályázati eljárást, a bírálati szempontokat és a zsűrik értékelési szempontjait ellenőrizték.

A szakmai zsűrik észrevételei alapján, az OTKA Bizottság által meghatározott kiemelt tudományos kutatási irányok figyelembevételével, a Tudományterületi Kollégiumok javaslatot tettek az OTKA Bizottságnak a pályázatok támogatására. A pályázatok elbírálása során figyelembe vették a korábbi pályázatok zárójelentéseinek értékelését is. Az OTKA Bizottság döntéséről 30 napon belül kiértesítették a pályázókat. A pályázatokhoz kapcsolódó döntés előkészítését írásban dokumentálták, a pályázók a kapcsolódó dokumentációt megtekinthették.

A nyertes pályázókkal történő **szereződéskötés**, valamint a **beszámoltatás** és **ellenőrzés** – a szerződés-kötés és támogatás folyósítás területén feltárt hibák ellenére – összességében megfelelt a jogszabályok és a belső szabályzatok előírásainak, a folyamatba épített kontrollok biztosították a rendszer szabályszerű működését.

Az OTKA terhére nyújtott támogatások minden esetben az OTKA tv. 6. § (1) bekezdése és az időszakban hatályos OTKA SZMSZ-ek előírásainak megfelelően támogatási szerződéseken alapultak. A szerződések az OTKA Bizottság döntésének megfelelően tartalmazták a kutatás tárgyát, a kutatás teljes időszakára várható, ezen belül a kutatás első évére vonatkozó támogatási összegeket, valamint a kutatás kezdetének és befejezésének határidejét. A szerződések elválaszthatatlan részét képező pályázati anyagokban szereplő munkatervek tartalmazták a kutatásra vonatkozóan évenkénti bontásban elvárt szakmai eredményeket, amelyek teljesítését a szakmai rész és záró beszámoló ellenőrzésekor a szakmai zsűri elnöke szakértők bevonásával ellenőrizte és értékelt. A szerződéseket szükség esetén (pl.: költségátcsoportosítások, személyi változások,

eszközbeszerzés módosítása, futamidő hosszabbítás, szüneteltetés miatt) szabályszerűen módosították.

A 2011-2012-ben megkötött szerződésekben az Ámr. 119. § (1) bekezdés és az Áht.₂ 50. § (5) bekezdés előírása ellenére nem kértek a szerződések megkötésekor biztosítékot az esetleges visszafizetési kötelezettség teljesítése érdekében. A 2013. és 2014. években azonban a szerződések megkötésével egyidejűleg a kutatás feltételeit biztosító intézmények a támogatási összeg erejéig az OTKA javára szóló beszedési megbízás benyújtására vonatkozó felhatalmazó nyilatkozatot adtak.

A támogatások folyósítása minden esetben a kutatók által megküldött szakmai és pénzügyi beszámolók megküldését követően történt. A szakmai részbeszámolók és a pénzügyi részszámolások elfogadását megelőző felülvizsgálat elhúzódása, illetve azok elvégzése határidejének szabályozatlansága miatt az Ámr. 124. § (5) bekezdése, és az Ávr. 78. § (1) bekezdése előírásától eltérően, a támogatások folyósítására esetenként a finanszírozási időszakot lezáró részbeszámolók elfogadása nélkül került sor. Ez nem felelt meg az OTKA Bizottság által jóváhagyott támogatási szabályzat előírásának sem, amely szerint az esedékes támogatási összeg finanszírozásának feltétele az előző támogatási összeggel való pénzügyi elszámolás és a szakmai beszámoló elfogadása.

A projektek megvalósítására vonatkozó beszámoltatás, ellenőrzés és a projektek nyomon követése minden esetben biztosított volt. Az OTKA tv. 7. § (1) bekezdés előírásának megfelelően a pályázat útján elnyert támogatás felhasználásáról és a kutatómunka előrehaladásáról a pályázók megküldték szakmai és pénzügyi részszámolásukat, illetve a kutatás befejezését követően a pénzügyi és szakmai záró beszámolójukat. Az OTKA SZMSZ-ei előírásának megfelelően a zsűrik – szakértők bevonásával – minden esetben elvégezték a rész- és zárójelentések szakmai szempontból történő értékelését, az OTKA Iroda pedig azok pénzügyi értékelését.

A szakmai értékelés során a Pályázatkezelési Ügyrend előírásának megfelelően a pályázatban megjelölt, a pályázattal elérni kívánt eredmények megvalósulást értékelték (publikációk, szabadalmak száma, konferencia előadások száma stb.).

A pénzügyi ellenőrzés során az OTKA Iroda ellenőrizte a támogatások szerződésben meghatározott kiadási jogcímeire történő felhasználását, a támogatásból beszerzett eszközök nyilvántartását, kezelését, a projekthez kapcsolódó kötelezettségvállalások és pénzügyi teljesítések dátumának megfelelését.

A támogatások felhasználásáról és a kutatómunka előrehaladásáról megküldött rész- illetve zárójelentések elfogadásáról az OTKA tv. 7. § (2) bekezdés és a belső szabályzatok előírásának megfelelően a tudományterületi kollégiumok elnökei az OTKA Bizottság tagjaiként döntöttek.

Az OTKA Iroda minden évben elkészítette az OTKA éves helyszíni projektellenőrzési tervét, amely kockázat felmérésen alapult. Az ellenőrzési tervek alapján 2011-ben 124 projektet, 2012-ben 112 projektet, 2013-ban 76 projektet és 2014-ben 70 projektet ellenőriztek. Az ellenőrzések 11 projekt esetében tártak fel szabálytalanságot, jogosulatlan, rendeltetésellenes felhasználást. Az ellenőrzések következményeként, a belső szabályzatok előírásának megfelelően in-

tézkedés történt összesen 2,3 M Ft visszafizettetéséről, amely kötelezettségüknek a kedvezményezettek eleget tettek.

4.3. **Az összeférhetlenségi, közzétételi és nyilvántartási kötelezettségek teljesítése**

A pályázatkezelés egyes szakaszaiban az **összeférhetlenségi szabályok érvényesítése** biztosított volt. Az OTKA tv. 4. § (6) bekezdés előírásainak megfelelően az OTKA Bizottság tagjai nem vettek részt olyan OTKA támogatást igénylő pályázatban, amelyet megbízatásuk alatt nyújtottak be. A bírálati folyamatban nem vett részt és nem szavazott az, aki az adott pályázatban érdekelt, vagy egyéb okból elfogult volt.

Az OTKA SZMSZ_{1,2,} illetve a Pályázatkezelési ügyrendnek megfelelően a zsűri összes tagja előre és írásban nyilatkozott a titoktartás és az összeférhetlenségi szabályok betartásáról, valamint arról, hogy melyik pályázat tárgyalásánál állhat fenn összeférhetlensége. Az összeférhetlenségi nyilatkozatokat az ügyintézők rögzítették az EPR-ben a szavazás előtt. Az ügyintézők rögzítették továbbá a szakmai véleményezők, a kollégiumok tagjainak, valamint az OTKA Bizottsági tagok által jelzett összeférhetlenségeket is. Az ügyviteli események az EPR kimutatásai alapján visszakereshetőek. Az összeférhetlenség előfordulásának megelőzését az EPR-be beépített számítógépes kontrollok is támogatták. Az ellenőrzési protokollok automatikusan zárták ki az összeférhetlenség előfordulását. Az ellenőrzött időszakban az összeférhetlenségi szabályok be nem tartására vonatkozó jelzések nem történtek.

A pályázatkezelés valamennyi szakaszában biztosított volt az OTKA tv. 5. § (1) és (3), valamint a 7. § (5) bekezdéseiben előírt **közzétételi kötelezettségek** teljesítése. A meghirdetett pályázatokat, az OTKA Bizottság döntéseit és a nyertes pályázatok támogatási összegét az OTKA honlapján tették közzé. A kutatás befejezését követő – a tevékenység eredményességére és az előirányzatok felhasználására vonatkozó – értékelés összegzését szintén az OTKA honlapján hozták nyilvánosságra. Az értékelések tartalmazták a projekt adatait, a kutatás eredményének rövid leírását magyar és angol nyelven, a záró jelentés teljes szövegének elérési útvonalát, valamint a kutatáshoz kapcsolódóan a kutató által megjelentetett kiadványok jegyzékét.

A pályázatkezelési tevékenység során a beépített kontrollok biztosították az **EPR megbízható, biztonságos működését** és a **nyilvántartások megbízhatóságát**. A pályázatkezelés valamennyi szakaszában az EPR biztosította a projektek naprakész, megbízható nyilvántartását, a pályázat benyújtásától, az értékelésen és finanszírozáson át a jelentéskészítés és értékelés folyamatáig. Az EPR-ben történt a pályázatok értékelésének és ellenőrzésének dokumentált elvégzése. A rendszer használatával a pályázatok benyújtását, jóváhagyását, véleményezését és a bizottsági döntés-előkészítést érintő beavatkozások nyomon követhetőek, az ügyviteli események reprodukálhatóak voltak. Az EPR tartalmazta a kutatók, a kollégiumi tagok, zsűri és szakértők, valamint az OTKA Iroda munkatársai részére a támogatás felhasználásáról szóló szakmai és pénzügyi rész-, és végelszámolások elfogadásához szükséges funkciókat.

Az EPR-ben a pályázatok törzsadatai a szerződésekkel egyezően szerepeltek. A szerződésmódosítás esetén szükséges adatváltozásokat, a belső szabályzatok előírásának megfelelően, az EPR-ben minden esetben átvezették. A projektek státuszára vonatkozó nyilvántartást naprakészen vezették.

Az EPR adatainak védelme és megbízhatósága érdekében – külső szolgáltató bevonásával – szigorú informatikai biztonsági eljárásokat alkalmaztak. Az OTKA Iroda informatikai szabályzata értelmében havonta teljes adatbázismentést, hetente pedig inkrementális (az előző mentés óta bekövetkezett változások mentése) mentést végeznek, csökkentve ezzel az esetleges adatvesztések lehetőségét. Az OTKA Iroda az EPR-t folyamatosan karbantartotta, fejlesztette.

5. A SZERVEZETI ÁTALAKÍTÁSOK SZABÁLYSZERŰSÉGE

Az OTKA Iroda és az MTA, mint irányító szerv teljesítette a **szervezeti változáshoz** kapcsolódóan a jogszabályokban előírt feladatokat. Az OTKA Iroda és az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat megszüntetésével összefüggésben az Ávr. 14. §-ban rögzített feladatok végrehajtásáról, valamint az átadás-átvételi eljárás lebonyolításáról az MTA intézkedési tervben rendelkezett.

Az OTKA Iroda törzskönyvi nyilvántartásának módosítására a jogszabályi előírásokkal összhangban került sor. A megszüntető okirat tartalma megfelelt az Ávr. 14. § (2)-(3) bekezdéseiben megfogalmazott követelményeknek, a Kincstár törzskönyvi nyilvántartásából történő kivezetés és a szervezet megszüntetése 2014. december 31-én megtörtént.

Az OTKA Iroda és az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat számláinak megszüntetéséről az irányító szerv rendelkezett. Az előirányzat-felhasználási keretszámok megszüntetésére vonatkozó kincstári bejelentő okiratokat az MTA határidőre elkészítette. A megszüntetéshez kapcsolódóan az MTA gondoskodott a számlaegyenlegek jogutód keretszámla javára történő átvezetéséről, ezt követően a Kincstár a számla törzsadatokat megszüntetette. Az OTKA Iroda, valamint az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat 2014. évi maradványainak NKFI Hivatal és NKFI Alap részére történő átutalásáról az MTA intézkedett.

Az OTKA Iroda és az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat 2014. évi költségvetési beszámolóit elkészítéséhez kapcsolódó feladatokat, valamint a megszűnés sajátos könyvviteli feladatait szabályszerűen hajtották végre. Az összeolvadáskor az OTKA Iroda mérlegében kimutatott eszközöket és forrásokat az NKFI Hivatal, mint jogutód szervezet alapításkori nyitó értéként vette fel könyveibe. Az OTKA Iroda által használt, MTA tulajdonú ingó vagyonelemek értékét az MTA részére történő visszaadásként vezették ki az OTKA Iroda könyveiből.

Az OTKA Iroda és az OTKA fejezeti kezelésű előirányzat 2014. évi költségvetési beszámolóját, zárás előtti és utáni főkönyvi kivonatát az NKFI Hivatal, mint jogutód szervezet határidőn belül elkészítette és megküldte az MTA részére. A beszámolóhoz, illetve az átadás-átvételhez kapcsolódó leltározási feladatokat a jogutód szervezet elvégezte. A beszámolókat az MTA Közgyűlése megtárgyalta és jóváhagyta, azokat megküldték a Kincstár részére.

Az összeolvadáshoz kapcsolódóan a **feladatok átadás-átvételét** szabályszerűen és dokumentáltan hajtották végre. A megszüntető okiratban részletesen rendelkeztek a közfeladat ellátási kötelezettség további teljesítéséről.

Az OTKA Iroda székhelyéül szolgáló **ingatlan** bérleménnyel kapcsolatban az átadás-átvételi eljárás során nem kellett rendelkezni, a bérleti szerződés módosításával kapcsolatban a jogutódlást követően az NKFI Hivatal elnöke intézkedett.

Az **ingó vagyonátadás** lebonyolítása megfelelt a vonatkozó jogszabályi előírásoknak. Az MTA és az OTKA Iroda között az MTA tulajdonú ingó vagyonelemekre kötött térítésmentes vagyonhasználati szerződés megszüntetéséről 2014. december 31-én megállapodásban rendelkeztek. A beszerzési tilalom alá tartozó ingó vagyonelemek vonatkozásában a Miniszterelnökséget vezető miniszternek küldött mentesítés iránti kérelem alapján az NKFI Hivatal gondoskodott a vagyonelemek átvételének engedélyeztetéséről. Az ingó vagyonelemek átadás-átvétele hiánytalanul megvalósult. Az OTKA Iroda-MTA, valamint az MTA-NKFI Hivatal között megkötött átadás-átvételi jegyzőkönyvek tételes tárgyi eszköz listái között eltérés nem volt.

Budapest, 2016. január „14.”

Domokos László

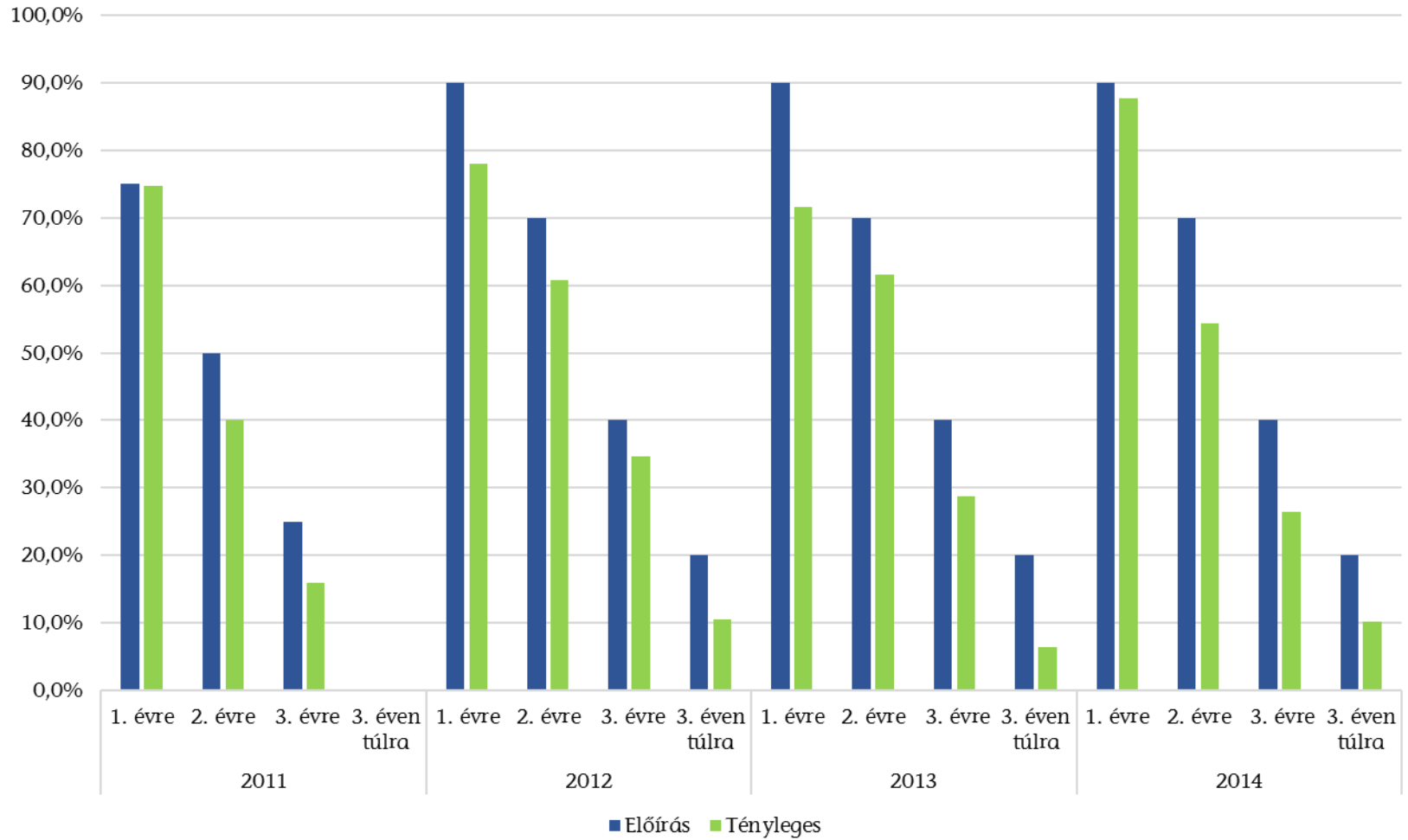
elnök

Melléklet: 3 db

Az OTKA stratégiáiban szereplő támogatási típusok

Megnevezés	Betűjel	Rövid leírás, cél
Kutatási pályázat	K	Az OTKA pályázatok alaptípusa, évi kétszeri pályázási lehetőséggel, az egyéni kutató, vagy kutatócsoport kutatási javaslata és annak teljes értékű finanszírozása.
Pályakezdési pályázat és posztdoktor foglalkoztatás	PD	A fiatal kutatók, posztdoktorok kiemelt támogatása.
Önálló kutatócsoport alapítására pályázat	NF	Egyszeri lehetőség 3-4 évre, jelentősebb pályázati összeggel, kiemelkedő fiatal kutatóknak.
Külföldről Magyarországra érkező kutatók kutatási és munkacsoport létesítő pályázata (NKTH-val közösen)	NH	Célja kiemelkedő teljesítményű, néhány éves külföldi tanulmányútra készülő, vagy ott lévő fiatal kutató programjának támogatása hazatérésekor, magyarországi kutatóhelyen.
Nagy költségű (nagy létszámú, vagy nagy költségű, vagy tudományos képzési) alapkutatási pályázat	NK	A szokásos kutatási pályázatot meghaladó költségigényű feladatok megoldását célozza, tudományos képzési pályázat esetében érett kutatók köré csoportosuló fiatalok (doktoranduszok, predoktorok, posztdoktorok) közös kutatásai, pályázati versenyben.
Alapkutatási célprogram pályázat (csak a stratégia-ben)	AC	A Kormány, illetve az Országgyűlés, a TTPK, az MTA és az OTKA által közösen meghatározott prioritás alapján.
Célzott alapkutatás pályázat (csak a stratégia-ben)	CK	Az NKTH-val közösen a KTI Alap terhére meghirdetett, a gazdaságban hasznosuló, innovációt megalapozó célzott alapkutatási pályázat.
Nemzetközi együttműködési pályázat	NN	Külföldi kutatócsoporttal együtt, együttműködésben megoldandó alapkutatási, illetve tudományos képzési feladatok pályázata.
Kiegészítő pályázatok (nemzetközi együttműködésre, tudományos közlés költségeire)	IN, PUB	A többi pályázathoz kapcsolódóan, nemzetközi együttműködés nem tervezhető költségeire. A kutatások eredményeinek közérthető ismertetéséhez és a kiemelkedő eredmények tudományos közléséhez kiegészítő támogatás.
Nagy kockázatú, kis valószínűséggel nagy haszonnal járó, feltáró kutatások pályázata	NR	Egyes benyújtott pályázatok ebbe a kategóriába besorolva, rövid, 1-2 éves futamidőre.

A kötelezettségvállalási arányok törvényi előírása és tényleges alakulása a 2011-2014. években

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ELNÖK

1398

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
96234/204
Érkezeti: 2015 DEC 04.
Iktatószám:
Melléklet:

Iktatószám: 1272/28/2015.

Előadó: Kerkai Dóra

Tárgy: Számvevői
jelentéstervezet
véleményezése

Domokos László elnök úr részére

Állami Számvevőszék

Budapest

Apáczai Csere János utca 10.
1052

Dr. Puly Gyula

Tisztelt Elnök Úr!

Hivatkozva a V-0817-135/2015. iktatószámú levelére értesítem, hogy az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok ellenőrzéséről készített számvevőszéki jelentéstervezettel kapcsolatban észrevételt nem teszünk.

Tisztelt Elnök Úr, még egyszer köszönöm az Állami Számvevőszék munkatársainak szakszerű munkáját.

Budapest, 2015. november „30.”

Köszönti

Lovász László

1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. (1245 Budapest, Pf. 1000)

Telefon: +36 1 332-7176, +36 1 331-9353 / Fax: +36 1 332-8943 / E-mail: elnokseg@titkarsag.mta.hu / www.mta.hu

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

ELNÖK

Iktatószám: 459-96/2015
Tárgy: Országos Tudományos
Kutatási Alapprogramok
ellenőrzése

Domokos László elnök úr
ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

Budapest
V., Apáczai Csere J. u. 10.
1055

Tisztelt Elnök Úr!

Hivatkozással az Állami Számvevőszék V-0817-136/2015. számú levelére, valamint az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok ellenőrzéséhez kapcsolódóan a V-0817-137/2015. iktatószámon megküldött ÁSZ jelentéstervezetre a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal, mint jogutód szervezet részéről észrevételt nem teszek.

Budapest, 2015. december 3.

Köszönti

Pálincás József

1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1. (Postacím: 1438 Budapest, Pf. 438)
E-mail: elnok@nkfih.gov.hu | Telefon: +36 1 795 9582